
Tạo đối tượng giao diện cá nhân hóa bằng VC#

9.0 Dẫn nhập

Chương này giới thiệu cách thức dùng tính thừa kế để tạo mới 3 loại đối tượng giao diện cá nhân hóa phổ biến là User Control, Inherited Control và Owner-drawn Control.

Chương này cũng giới thiệu cách thức viết chương trình sử dụng lại các đối tượng giao diện cá nhân hóa.

9.1 Tổng quát về giao diện cá nhân hóa

Mỗi chương trình dùng giao diện đồ họa thường có nhiều cửa sổ giao diện. Mỗi cửa sổ giao diện chứa nhiều đối tượng giao diện. Microsoft đã cung cấp sẵn nhiều đối tượng giao diện (control) phổ dụng để ta thiết kế form giao diện dễ dàng. Tuy nhiên trong từng ứng dụng, có thể ta cần 1 số đối tượng giao diện đặc thù, ta gọi chúng là đối tượng cá nhân hóa (user control).

Thường có 3 dạng đối tượng giao diện cá nhân hóa :

1. **User Control** : là dạng đơn giản nhất, nó thừa kế class UserControl sẵn có, tích hợp nhiều control có sẵn để tạo đối tượng cá nhân hóa. Thí dụ 1 LoginControl gồm 2 TextBox để nhập username, password và 1 Button đăng nhập.
2. **Inherited Control** : chức năng và hành vi của nó gần giống control đã có sẵn. Để xây dựng nó, ta thừa kế class có sẵn mà chức năng gần giống nhất, rồi hiệu chỉnh (override) 1 số tác vụ để thể hiện chức năng thay đổi. Ta cũng có thể thêm mới 1 số tác vụ để thể hiện các chức năng tăng cường. Thí dụ MyTextBox có chức năng gần giống như TextBox có sẵn, nhưng nó có nhiều chế độ khác nhau, ở mỗi chế độ nó phản ứng khác nhau. Thí dụ nếu ở chế độ

nhập số nguyên, nó chỉ cho phép nhập ký số, chứ không cho nhập ký tự khác.

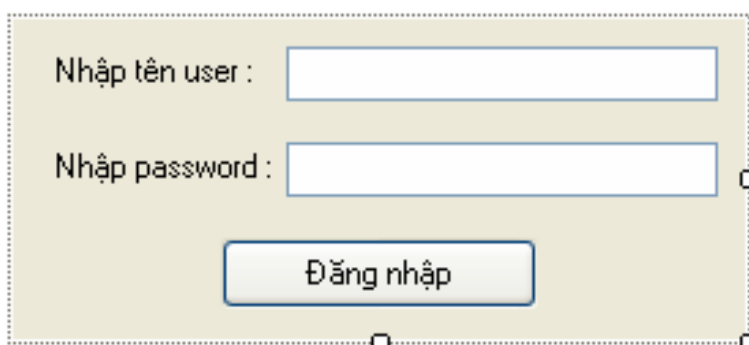
3. **Owner-drawn control** : chức năng giống y như control có sẵn nhưng bộ mặt giao diện thì khác. Ta sẽ thừa kế class có sẵn mà chức năng giống y rồi override tác vụ OnPaint để vẽ lại bộ mặt mới. Thí dụ HeartControl là một Button nhưng bộ mặt không phải là khung chữ nhật bình thường mà là trái tim màu đỏ tươi.

9.2 Xây dựng User control

Qui trình xây dựng 1 hay nhiều User Control gồm các bước chính :

1. chạy Visual Studio .Net, mở/tạo Project loại "Windows Control Library" để quản lý 1 hay nhiều user control.
2. Tạo mới 1 User Control rồi thiết kế giao diện/viết code cho nó.
3. Dịch project ra file *.dll, ta gọi file này là thư viện chứa các user control.

Thí dụ ta hãy xây dựng 1 User Control có tên là LoginControl, nó gồm 2 TextBox và 1 Button để giúp người dùng đăng ký tài khoản để truy xuất hệ thống. Hình ảnh LoginControl như sau :

The image shows a user control interface for login. It has a light beige background with a dotted border. At the top, there is a label "Nhập tên user :" followed by a white text box. Below that is a label "Nhập password :" followed by another white text box. At the bottom center, there is a button with the text "Đăng nhập".

1. Chạy VS .Net, chọn menu File.New.Project để hiển thị cửa sổ New Project.
2. Mở rộng mục Visual C# trong TreeView "Project Types", chọn mục Windows, chọn icon "Windows Control Library"

trong listbox "Templates" bên phải, thiết lập thư mục chứa Project trong listbox "Location", nhập tên Project vào textbox "Name:" (td. MyUserControls), click button OK để tạo Project theo các thông số đã khai báo.

3. Ngay sau Project vừa được tạo ra, nó có sẵn 1 User Control mới có tên mặc định là UserControl1, nó chỉ là 1 vùng hình chữ nhật trống, chứ chưa có gì. Dời chuột về cửa sổ Solution Explorer (thường ở trên phải màn hình), ấn kép chuột vào mục UserControl1.cs để hiển thị menu lệnh, chọn option Rename, nhập tên mới là LoginControl.cs và chọn button Yes khi được hỏi.
4. Nếu cửa sổ ToolBox chưa hiển thị, chọn menu View.Toolbox để hiển thị nó (thường nằm ở bên trái màn hình). Duyệt tìm phần tử Label (trong nhóm Common Controls), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong LoginControl và vẽ nó với kích thước mong muốn. Hiệu chỉnh thuộc tính Text = "Nhập tên user :". Nếu cần, hãy thay đổi vị trí và kích thước của Label và của LoginControl.
5. Dời chuột về cửa sổ ToolBox, duyệt tìm phần tử TextBox (trong nhóm Common Controls), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong LoginControl (bên phải Label vừa vẽ) và vẽ nó với kích thước mong muốn. Hiệu chỉnh thuộc tính (Name) = txtUser. Nếu cần, hãy thay đổi vị trí và kích thước của TextBox.
6. Lặp lại các bước 4 và 5 để vẽ Label "Nhập password :", TextBox có (Name) = txtPassword, 1 button "Đăng nhập" có (Name) = btnLogin.
7. Dời chuột về và chọn button "Đăng nhập", cửa sổ thuộc tính của nó sẽ hiển thị, click icon để hiển thị danh sách các sự kiện Button, duyệt tìm sự kiện Click, ấn kép chuột vào comboBox bên phải của Click để máy tạo tự động hàm xử lý rồi viết code cho hàm này như sau :

```

private void btnLogin_Click(object sender, EventArgs e) {
    //kiểm tra đã nhập user name chưa
    if (txtUser.Text.Length == 0) {
        MessageBox.Show("Hãy nhập tên user."); return;
    }
    //kiểm tra đã nhập password chưa
    if (txtPassword.Text.Length == 0) {
        MessageBox.Show("Hãy nhập password."); return;
    }
    //tạo sự kiện Click để gọi hàm xử lý sự kiện Click
    //do người lập trình ứng dụng viết
    OnSubmitClicked(sender,e);
}

```

8. Viết thêm đoạn code định nghĩa delegate, event và 2 thuộc tính UserName, Password như sau (nằm trước hay sau hàm xử lý Click chuột cho button) :

```

//định nghĩa delegate phục vụ cho event
public delegate void SubmitClickedHandler(object sender,
EventArgs e);
//định nghĩa event SubmitClicked
public event SubmitClickedHandler SubmitClicked;
//định nghĩa hàm xử lý sự kiện SubmitClicked
protected virtual void OnSubmitClicked(object sender, EventArgs
e) {
    // kiểm tra xem có hàm xử lý sự kiện SubmitClicked ?
    //nếu có thì gọi nó
    if (SubmitClicked != null) {
        SubmitClicked(sender, e); // Notify Subscribers
    }
}
//định nghĩa thuộc tính giao tiếp có tên là UserName
public string UserName {
    get { return txtUser.Text; }
    set { txtUser.Text = value; }
}

```

```
}  
//định nghĩa thuộc tính giao tiếp có tên là Password  
public string Password {  
    get { return txtPassword.Text; }  
    set { txtPassword.Text = value; }  
}
```

9. Chọn menu Build.Build Solution để dịch và tạo file thư viện chứa các user control. Nếu có lỗi thì sửa và dịch lại.
10. Nếu dịch thành công, file thư viện có tên là MyUserControls.dll sẽ được tạo ra trong thư mục con Debug (hay Release tùy chế độ dịch) trong thư mục chứa Project. Ta nên copy file này vào thư mục chung chứa các file thư viện để sau này dùng tiện lợi hơn.

Xây dựng ứng dụng dùng User Control

1. Chạy VS .Net, chọn menu File.New.Project để hiển thị cửa sổ New Project.
2. Mở rộng mục Visual C# trong TreeView "Project Types", chọn mục Windows, chọn icon "Windows Application" trong listbox "Templates" bên phải, thiết lập thư mục chứa Project trong listbox "Location", nhập tên Project vào textbox "Name:" (td. UseLoginControl), click button OK để tạo Project theo các thông số đã khai báo.
3. Form đầu tiên của ứng dụng đã hiển thị trong cửa sổ thiết kế, việc thiết kế form là quá trình lập 4 thao tác tạo mới/xóa/hiệu chỉnh thuộc tính/tạo hàm xử lý sự kiện cho từng đối tượng cần dùng trong form.
4. Nếu cửa sổ Toolbox chưa hiển thị, chọn menu View.Toolbox để hiển thị nó (thường nằm ở bên trái màn hình). Dời chuột vào trong cửa sổ Toolbox, ấn phải chuột để hiển thị menu lệnh, chọn option "Choose Items". Khi cửa sổ "Choose Toolbox Items" hiển thị, click chuột vào

button Browse để hiển thị cửa sổ duyệt tìm file, hãy duyệt tìm đến thư mục chứa file MyUserControls.dll vừa xây dựng được trong các slide trước, chọn file dll rồi click button OK để "add" các usercontrol trong thư viện này vào cửa sổ Toolbox của Project ứng dụng. Bây giờ việc dùng LoginControl giống y như các điều khiển có sẵn khác.

5. Duyệt tìm phần tử LoginControl (trong nhóm General ở cuối cửa sổ Toolbox), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong Form và vẽ nó với kích thước mong muốn.
6. Chọn đối tượng LoginControl để hiển thị cửa sổ thuộc tính của nó, click chuột vào button Events để hiển thị các event của nó. duyệt tìm event SubmitClicked vào tạo hàm xử lý cho event này. Viết code cho hàm xử lý như sau :

```
private void loginControl1_SubmitClicked(object sender,
EventArgs e) {
    //viết code xử lý việc đăng nhập tài khoản
    //ở đây chỉ hiển thị thông báo để kiểm tra
    MessageBox.Show("Đã đăng ký tài khoản : "
        + loginControl1.UserName);
}
```

7. Chọn menu Debug.Start Debugging để dịch và chạy ứng dụng. Hãy thử sử dụng đối tượng LoginControl và đánh giá kết quả.

9.3 Xây dựng Inherited control

Qui trình xây dựng 1 hay nhiều Inherited Control gồm các bước chính :

1. chạy Visual Studio .Net, mở/tạo Project loại "Windows Control Library" để quản lý 1 hay nhiều user control.
2. Ấn phải chuột vào gốc của cây Project trong cửa sổ "Solution Explorer", chọn option Add.User Control để tạo mới 1 User Control.

3. Hiển thị cửa sổ soạn mã nguồn của user Control, hiệu chỉnh lại tên class base cần thừa kế rồi override/tăng cường các tác vụ chức năng mong muốn.
4. Dịch project ra file *.dll, ta gọi file này là thư viện chứa các user control.

Thí dụ ta hãy xây dựng 1 Inherited Control có tên là MyTextBox, nó là TextBox nhưng có thể hoạt động ở 1 trong nhiều chế độ khác nhau :

- Common (giống như textbox của .Net),
- Text (chỉ cho nhập các ký tự alphabet),
- NumInt (chỉ cho phép nhập các ký số),
- NumReal (chỉ cho phép nhập các ký số và dấu chấm thập phân).

Qui trình xây dựng MyTextBox và chứa nó trong thư viện có sẵn (thư viện chứa đối tượng LoginControl) như sau :

1. Chạy VS .Net, chọn menu File.Open.Project để hiển thị cửa sổ duyệt file. Duyệt và tìm file *.sln quản lý Project "Windows Control Library" có sẵn để mở lại Project này.
2. Quan sát cây Project, chúng ta đã thấy có mục LoginControl.cs quản lý user control đã xây dựng trong mục 9.2. Ấn phải chuột vào gốc của cây Project trong cửa sổ "Solution Explorer", chọn option Add.User Control để tạo mới 1 User Control, nhập tên là MyTextBox.cs rồi click button Add để tạo mới nó.
3. Lúc này control mới chỉ là 1 vùng hình chữ nhật trống. Dời chuột về mục MyTextBox.cs trong cửa sổ Project, ấn phải chuột trên nó rồi chọn option "View Code" để hiển thị cửa sổ soạn mã nguồn cho MyTextBox control.
4. Thêm lệnh định nghĩa kiểu liệt kê các chế độ làm việc của MyTextBox :

```
public enum ValidationType {
    Common = 0,    //giống như TextBox bình thường
    NumInt,        //chỉ nhận các ký số
    NumReal,       //chỉ nhận các ký số và dấu chấm thập phân
    Text }         //chỉ nhận các ký tự chữ
```

5. Hiệu chỉnh lại lệnh định nghĩa class MyTextBox để thừa kế class TextBox (thay vì UserControl như mặc định). Nội dung chi tiết của class MyTextBox được liệt kê ở các slide sau.

6. Chọn menu Build.Build Solution để dịch và tạo file thư viện chứa các user control. Nếu có lỗi thì sửa và dịch lại. Lưu ý khi máy báo lỗi ở hàng lệnh this.AutoScaleMode = ... thì hãy chú thích hàng lệnh này hay xóa nó luôn cũng được.

```
public partial class MyTextBox : TextBox {
    bool fPoint;
    //hàm contructor
    public MyTextBox() : base() {
        InitializeComponent();
        //đăng ký hàm xử lý sự kiện KeyPress
        this.KeyPress += new KeyPressEventHandler(OnKeyPress);
    }
    //định nghĩa thuộc tính ValidateFor miêu tả chế độ làm việc
    private int intValidType = (int)ValidationType.Text;
    public ValidationType ValidateFor {
        get { return (ValidationType)intValidType; }
        set { intValidType = (int)value; }
    }
    //hàm xử lý sự kiện gõ phím KeyPress
    protected void OnKeyPress(object sender,
        KeyPressEventArgs e) {
        //xác định mã ký tự được nhập
        char ch = e.KeyChar;
        //kiểm tra chế độ hoạt động để phản ứng
        switch (intValidType) {
```



```

case (int)ValidationType.Common:
    //nếu là kiểu tổng quát, thì không xử lý thêm gì cả
    return;
case (int)ValidationType.NumInt:
    //nếu là kiểu số nguyên thì chỉ nhận ký số
    if (!Char.IsDigit(ch)) e.KeyChar = (char)0;
    return;
case (int)ValidationType.NumReal:
    //nếu là kiểu số thực thì chỉ nhận ký số + dấu .
    if (Char.IsDigit(ch)) return;
    if (ch == '.' && fPoint==false) {
        fPoint = true; return;
    }
    e.KeyChar = (char)0;
    return;
case (int)ValidationType.Text:
    //nếu là kiểu chuỗi văn bản thì chỉ nhận ký tự chữ
    ch = Char.ToLower(ch);
    if (ch < 'a' || 'z' < ch) e.KeyChar = (char)0;
    return;
} } //kết thúc lệnh switch, hàm OnKeyPress, ...

```

Xây dựng ứng dụng dùng Inherited control

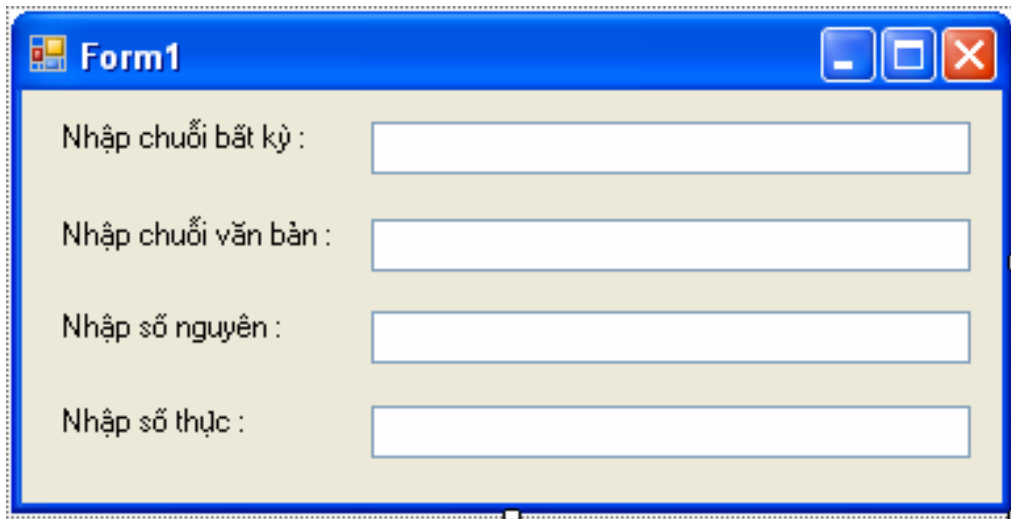
1. Chạy VS .Net, chọn menu File.New.Project để hiển thị cửa sổ New Project.
2. Mở rộng mục Visual C# trong TreeView "Project Types", chọn mục Windows, chọn icon "Windows Application" trong listbox "Templates" bên phải, thiết lập thư mục chứa Project trong listbox "Location", nhập tên Project vào textbox "Name:" (td. UseMyTextBox), click button OK để tạo Project theo các thông số đã khai báo.
3. Form đầu tiên của ứng dụng đã hiển thị trong cửa sổ thiết kế, việc thiết kế form là quá trình lặp 4 thao tác tạo

mới/xóa/hiệu chỉnh thuộc tính/tạo hàm xử lý sự kiện cho từng đối tượng cần dùng trong form.

4. Nếu cửa sổ Toolbox chưa hiển thị, chọn menu View.Toolbox để hiển thị nó (thường nằm ở bên trái màn hình). Dời chuột vào trong cửa sổ Toolbox, ấn phải chuột để hiển thị menu lệnh, chọn option "Choose Items". Khi cửa sổ "Choose Toolbox Items" hiển thị, click chuột vào button Browse để hiển thị cửa sổ duyệt tìm file, hãy duyệt tìm đến thư mục chứa file MyUserControls.dll vừa xây dựng được trong các slide trước, chọn file dll rồi click button OK để "add" các usercontrol trong thư viện này vào cửa sổ Toolbox của Project ứng dụng.
5. Duyệt tìm phần tử Label (trong nhóm Common Controls), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong form và vẽ nó với kích thước mong muốn. Hiệu chỉnh thuộc tính Text = "Nhập chuỗi bất kỳ :". Nếu cần, hãy thay đổi vị trí và kích thước của Label và Form.
6. Duyệt tìm phần tử MyTextBox (trong nhóm General ở cuối cửa sổ Toolbox), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong Form (bên phải Label vừa vẽ) và vẽ nó với kích thước mong muốn. Vào cửa sổ thuộc tính của đối tượng MyTextBox vừa vẽ, đặt thuộc tính (Name) = txtCommon, thuộc tính ValidateFor = Common để nó hoạt động ở chế độ nhập ký tự bình thường.
7. Lặp 2 bước 5 và 6 ba lần để tạo thêm 3 cặp (Label, MyTextBox) khác, các MyTextBox tạo mới lần lượt có thuộc tính ValidateFor = Text, NumInt, NumReal để hoạt động trên hoặc chuỗi văn bản, hoặc số nguyên, hoặc số thực.

Đối với các đối tượng giống nhau, ta có thể dùng kỹ thuật Copy-Paste để nhân bản vô tính chúng cho dễ dàng.

Sau khi thiết kế xong, Form có dạng sau :

8. Chọn menu Debug.Start Debugging để dịch và chạy ứng dụng. Hãy thử nhập các loại ký tự vào các đối tượng MyTextBox và đánh giá kết quả.

9.4 Xây dựng Owner-drawn control

Qui trình xây dựng 1 hay nhiều Owner-drawn Control cũng giống như Inherited control, gồm các bước chính :

1. chạy Visual Studio .Net, mở/tạo Project loại "Windows Control Library" để quản lý 1 hay nhiều user control.
2. Ấn phải chuột vào gốc của cây Project trong cửa sổ "Solution Explorer", chọn option Add.User Control để tạo mới 1 User Control.
3. Hiện thị cửa sổ soạn mã nguồn của User Control, hiệu chỉnh lại tên class base cần thừa kế rồi override/tăng cường các tác vụ chức năng mong muốn, trong đó thiết yếu nhất là hàm OnPaint để vẽ bộ mặt của đối tượng giao diện.
4. Dịch project ra file *.dll, ta gọi file này là thư viện chứa các user control.

Thí dụ ta hãy xây dựng 1 Owner-drawn Control có tên là HeartButton, nó là Button nhưng bộ mặt không phải là hình chữ nhật có đường viền thông thường mà là một trái tim màu đỏ tươi.

Qui trình xây dựng HeartButton và chứa nó trong thư viện có sẵn (thư viện đã tạo ra trong mục 9.2 và 9.3) như sau :

1. Chạy VS .Net, chọn menu File.Open.Project để hiển thị cửa sổ duyệt file. Duyệt và tìm file *.sln quản lý Project "Windows Control Library" có sẵn để mở lại Project này.
2. Quan sát cây Project, ta thấy có mục LoginControl.cs quản lý usercontrol đã xây dựng trong mục 9.2, mục MyTextBox.cs quản lý inherited control đã xây dựng trong mục 9.3. Ấn phải chuột vào gốc cây Project trong cửa sổ "Solution Explorer", chọn option Add.User Control để tạo mới 1 User Control, nhập tên là HeartButton.cs rồi click button Add để tạo mới nó.
3. Lúc này control mới chỉ là 1 vùng hình chữ nhật trống. Dời chuột về mục HeartButton.cs trong cửa sổ Project, ấn phải chuột trên nó rồi chọn option "View Code" để hiển thị cửa sổ soạn mã nguồn cho HeartButton control.
4. Hiệu chỉnh lại lệnh định nghĩa class HeartButton để thừa kế class Button (thay vì UserControl như mặc định). Nội dung chi tiết của class HeartButton được liệt kê ở các slide sau.
5. Chọn menu Build.Build Solution để dịch và tạo file thư viện chứa các user control. Nếu có lỗi thì sửa và dịch lại. Lưu ý khi máy báo lỗi ở hàng lệnh this.AutoScaleMode = ... thì hãy chú thích hàng lệnh này hay xóa nó luôn cũng được.

```
public partial class HeartButton : Button {  
    //hàm constructor của class  
    public HeartButton() {  
        InitializeComponent();  
    }  
    //hàm vẽ bộ mặt của button  
    protected override void OnPaint(PaintEventArgs e) {  
        //xác định đối tượng vẽ của Button
```

```

Graphics g = e.Graphics;
//tạo đối tượng image gốc chứa ảnh trái tim màu đỏ
Image bgimg = Image.FromFile("c:\\bgbutton.jpg");
//vẽ image gốc theo chế độ zoom vào button
g.DrawImage(bgimg, 0, 0, this.Width, this.Height);
//định nghĩa đối tượng miêu tả cách thức hiển thị chuỗi
StringFormat format1 =
    new StringFormat (StringFormatFlags.NoClip);
format1.Alignment = StringAlignment.Center;
//vẽ chuỗi caption của button
g.DrawString(this.Text, this.Font, Brushes.White,
    this.Width / 2, this.Height / 3, format1);
} //hết hàm OnPaint
} //hết class HeartButton

```

Xây dựng ứng dụng dùng Owner-drawn control

1. Chạy VS .Net, chọn menu File.New.Project để hiển thị cửa sổ New Project.
2. Mở rộng mục Visual C# trong TreeView "Project Types", chọn mục Windows, chọn icon "Windows Application" trong listbox "Templates" bên phải, thiết lập thư mục chứa Project trong listbox "Location", nhập tên Project vào textbox "Name:" (td. UseHeartButton), click button OK để tạo Project theo các thông số đã khai báo.
3. Form đầu tiên của ứng dụng đã hiển thị trong cửa sổ thiết kế, việc thiết kế form là quá trình lặp 4 thao tác tạo mới/xóa/hiệu chỉnh thuộc tính/tạo hàm xử lý sự kiện cho từng đối tượng cần dùng trong form.
4. Nếu cửa sổ Toolbox chưa hiển thị, chọn menu View.Toolbox để hiển thị nó (thường nằm ở bên trái màn hình). Dời chuột vào trong cửa sổ Toolbox, ấn phải chuột để hiển thị menu lệnh, chọn option "Choose Items". Khi cửa sổ "Choose Toolbox Items" hiển thị, click chuột vào

button Browse để hiển thị cửa sổ duyệt tìm file, hãy duyệt tìm đến thư mục chứa file MyUserControls.dll vừa xây dựng được trong các slide trước, chọn file dll rồi click button OK để "add" các usercontrol trong thư viện này vào cửa sổ Toolbox của Project ứng dụng.

5. Duyệt tìm phần tử HeartButton (trong nhóm General ở chuỗi cửa sổ), chọn nó, dời chuột về vị trí thích hợp trong form và vẽ nó với kích thước mong muốn. Hiệu chỉnh thuộc tính Text = "Bắt đầu thực hiện". Nếu cần, hãy thay đổi vị trí và kích thước của Button và Form.
6. Ấn kép chuột vào button vừa tạo để tạo hàm xử lý sự kiện Click của Button rồi viết code như sau :

//hàm xử lý Click chuột trên button

```
private void btnStart_Click (object sender, EventArgs e) {  
    MessageBox.Show("Bạn vừa ấn chuột trên Button");  
    //thử thay đổi nội dung Caption  
    btnStart.Text = "Kết thúc";  
}
```

7. Chọn menu Debug.Start Debugging để dịch và chạy ứng dụng. Hãy thử click chuột trên đối tượng HeartButton và đánh giá kết quả.

9.5 Kết chương

Chương này đã giới thiệu cách thức dùng tính thừa kế để tạo mới 3 loại đối tượng giao diện cá nhân hóa phổ biến là User Control, Inherited Control và Owner-drawn Control.

Chương này cũng đã giới thiệu cách thức viết chương trình sử dụng lại các đối tượng giao diện cá nhân hóa.